

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ІНФОРМАЦІЙНА ТА
БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ:
теорія, історія, практика**

Збірник наукових праць

Рівне – 2016

УДК 002+011+02

ББК 73+78

I — 74

Інформаційна та бібліотечно-бібліографічна діяльність: теорія, історія, практика : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2016. — 130 с.

До збірника увійшли наукові статті, підготовлені викладачами і студентами кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи РДГУ, а також деякі тези доповідей щорічної Звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, студентів і співробітників РДГУ 16 березня 2015 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Відповідальний редактор

СІЛКОВА Галина Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, зав. кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи РДГУ

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Галина Миколаївна — доктор історичних наук, професор;

МІЛЯСЕВИЧ Ірина Володимирівна — кандидат педагогічних наук, професор;

КОСТЕНКО Марина Степанівна — викладач.

ЗМІСТ

Розділ 1

Актуальні проблеми книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства

Швецова-Водка Галина

БІБЛІОЛОГІЯ — КОМПЛЕКСНА НАУКА,
ПРИСВЯЧЕНА КНИЖКОВІЙ КУЛЬТУРІ 4

Бережняк Олена

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК
ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КНИЖКОВОЇ КУЛЬТУРИ 8

Остапчук Юлія

ЕЛЕКТРОННА КОМУНІКАЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ
СУСПІЛЬСТВІ 11

Жук Вікторія

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОФЕСІОЛОГІЯ»
У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ 14

Пасічник Людмила

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ СЛОВНИКИ ТА
ДОВІДНИКИ ЛІТЕРАТОРІВ ЯК ОДИН З ВИДІВ
ЗАГАЛЬНОЛІТЕРАТУРНИХ НАУКОВО-ДОПОМІЖНИХ
БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСІБНИКІВ 16

Татарин Сергій

“ШЕВЧЕНКІВСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ” — НОВІТНЄ
ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ З ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА 21

Бандилко Лілія

МЕДИЧНІ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЦЕНТРИ
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СПЕЦІАЛІСТІВ ГАЛУЗІ 24

Ражик Лідія, Трачук Людмила БІБЛІОТЕЧНА РЕКЛАМА (З ДОСВІДУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ)	29
Диха Світлана РОЗВИТОК НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	33
Кирієнко Людмила ВИКОРИСТАННЯ ДИТЯЧИМИ БІБЛІОТЕКАМИ ЧЕРНІГІВЩИНИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36
Терлецька Наталія ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	41
Боровська Олена ОРГАНІЗАЦІЯ МАСОВОЇ РОБОТИ НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ	44
Мельник Валентина МАСОВЕ БІБЛІОГРАФІЧНЕ ІНФОРМУВАННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЛЯ ЮНАЦТВА: ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВАТОРСЬКИХ ФОРМ	46
Хімейчук Віра ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОДУКЦІЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	50
Савчук Ірина ДРУКОВАНА БІБЛІОГРАФІЧНА ПРОДУКЦІЯ КАЛУСЬКОЇ ЦРБ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	54

Шеремета Тетяна ПОШУКОВІ МОЖЛИВОСТІ БІБЛЮГРАФІЧНИХ КАРТОТЕК КАЛУСЬКОЇ ЦРБ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	57
--	----

Розділ 2

Документні ресурси та інформаційні технології

Сілкова Галина МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ ЯК ЧИННИК ЇХ ВИДОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ	63
--	----

Луцишина Тетяна СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛЮТЕК	66
--	----

Костенко Марина ВТОРИННОДОКУМЕНТНА ЛАНКА ВІТЧИЗНЯНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ З ПИТАНЬ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ	69
---	----

Бабенко Жанна ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕСИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	73
--	----

Сльоза Галина, Бабенко Жанна ДИСТАНЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ В ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВАХ	77
---	----

Хомич Наталія ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНТЕНТУ ВЕБ-САЙТІВ ПРОВІДНИХ УСТАНОВ БІБЛЮТЕЧНОЇ СФЕРИ	80
--	----

Бучковська Олена РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	88
--	----

Крет Роман РОЛЬ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ	92
Крет Ольга СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА	95
Сульжук Ольга ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	98
Черніговець Тетяна ФОРМИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ІНСТИТУТУ МИСТЕЦТВ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ РЕГІОНУ	101
<i>Розділ 3</i>	
<i>Історія книги, бібліотечної справи та бібліографії</i>	
Шатрова Марина ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ЗРІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ РУКОПИСНОЇ КНИГИ В УКРАЇНІ	105
Мілясеви́ч Ірина НАУКОВО-ДОВІДКОВИЙ ТА БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ ЖУРНАЛУ «ВОЛЫНСКИЕ ЕПАРХИАЛЬНЫЕ ВЕДОМОСТИ» — ЗРАЗОК БІБЛІОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ХІХ — ПОЧ. ХХ СТ.	113
Волкова Віталі́на З ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЧИТАЛЬНОГО ЗАЛУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОУНБ ІМ. О. ГОНЧАРА	119
<i>Список авторів</i>	124

Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Д.І. Чижевського) / О. Грогуль // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. : Книгознавство, бібліотекознавство та інформ. технології. — Львів, 2012. — Вип. 7. — С. 172—181.

5. Філіпова Л. Аналіз контенту веб-сайтів українських центрів науково-технічної інформації з точки зору використання інтернет-сервісів / Л. Філіпова // Вісн. Кн. палати. — 2012. — № 10. — С. 22—28.

УДК 327:316.772.46:304.4

Олена Бучковська

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Сучасну європейську політику міжкультурного співробітництва здійснюють шляхом реалізації стратегій, програм та проектів низки міжурядових організацій: Ради Європи, Європейського Союзу, Організації з безпеки й співробітництва в Європі, Центральної європейської ініціативи, а також регіональних органів, які здійснюють поточну політику у галузі міжкультурних відносин.

Найвпливовішими із зазначених структур є Рада Європи і Європейський Союз (ЄС), які розробляють й реалізують політику розвитку європейської культурної цивілізованості та ідентичності націй у напрямку взаємозацікавлених міжкультурних відносин, наголошуючи на значенні дієздатності міжкультурного діалогу у розбудові системи толерантних відносин у глобалізованому світі.

Рада Європи досить тривалий час опікується питаннями міжкультурного діалогу, надає величезне значення культурі й освіті у вихованні поваги до культурного розмаїття при спільності європейських цінностей. Тому, однією з перших конвенцій Ради Європи стала Європейська культурна конвенція, прийнята 1954 року. Серед її завдань — заохочення взаємодії між культурами у всіх численних її формах з метою розвитку взаєморозуміння між країнами Європи, поширення знань про

них і збереження їхньої культурної спадщини. Незважаючи на те, що пройшло понад 50 років після її прийняття, задекларовані у Європейській культурній конвенції цілі не зазнали змін. Необхідно зазначити, що даний документ був підтриманий всіма державами Європи (на сьогодні під Європейською культурною конвенцією стоять підписи 49 країн, серед яких — 47 держав-членів Ради Європи, а також Білорусь і Ватикан, іншими словами — всі держави Європи) [1].

У грудні 2008 р. було проведено конференцію під назвою «Міжкультурний діалог — основа стабільного розвитку і миру в Європі та сусідніх регіонах», яка посприяла налагодженню культурних взаємозв'язків європейських країн та народів й продукуванню певних ідей, у подальшому імплементованих у програмні документи Ради Європи [1].

Також у 2008 р. було прийнято доопрацьований варіант Білої книги з міжкультурного діалогу, в якій запропонована Радою Європи концепція містить визначення міжкультурного діалогу як відкритого та шанобливого обміну поглядами між індивідами та групами, належними до різних культур, що призводить до глибшого взаєморозуміння, глобального сприйняття світу.

Результатом ухвалення Білої книги з міжкультурного діалогу стала конференція, організована Радою Європи і проведена 2—3 грудня 2008 р. у м. Баку, основною темою якої було визначено міжкультурний діалог як фундамент миру та сталого розвитку в Європі та сусідніх регіонах. На конференції в Баку у вересні 2014 р. розглядалися можливості трансформації міжкультурного діалогу у напрямку порятунку суверенної України від російського агресора.

Важливим кроком на шляху до реалізації нової полікультурної стратегії ЄС став проект «Коннект» («Connect», 1999 р.), мета якого полягала у впровадженні нових інформаційних технологій для підтримки демократії і громадянського суспільства, формування почуття європейського громадянства, утвердження ідеології міжкультурного діалогу через освіту, науку, культуру та комунікацію.

В основу концепції «Діалогу між цивілізаціями» покладено поняття різноманітності світових культур. Саме

несприйняття різноманітності, за визначенням ООН, зумовлює роз'єднання національних спільнот та цивілізацій, стає першопрчиною багатьох конфліктів у сучасному світі.

Концепція діалогу цивілізацій є невід'ємною складовою політики міжкультурного співробітництва ЮНЕСКО на глобальному рівні, що відображено в базових документах — Статуті, Програмах діяльності, резолюціях та деклараціях, прийнятих Виконавчою радою й Генеральною конференцією Організації.

ЮНЕСКО посідає особливе місце в політиці міжкультурного співробітництва у системі ООН, вирішуючи сучасні глобальні проблеми за допомогою співробітництва у сферах культури, науки, освіти й комунікації. Діяльність ЮНЕСКО спрямована на подолання духовної роз'єднаності народів, забезпечення рівноправності держав, недопущення диктату якої-небудь однієї з них або групи країн.

Вагомий внесок у розробку концепції міжнародного культурного співробітництва здійснюють різноманітні конференції, симпозіуми та форуми, що проводяться за ініціативою ЮНЕСКО. Серед них, зокрема, конференції «ЮНЕСКО між двома етапами Всесвітнього саміту з інформаційного суспільства» 2005 р., «Конвенції ЮНЕСКО в галузі охорони культурної спадщини і національне законодавство держав-учасниць СНД» 2007 р., матеріали конференцій «Діалог цивілізацій і міжкультурне співробітництво» 2012 р., «Міжкультурна освіта в умовах глобалізації: сучасна практика і тенденції розвитку» 2012 р., та ін.

Важливим здобутком України у співпраці з ЮНЕСКО є її обрання вчетверте до Виконавчої Ради ЮНЕСКО на період 2013—2017 рр., а також затверджена на 195 сесії Виконавчої ради ЮНЕСКО (30.10.2014) резолюція «Моніторинг з боку ЮНЕСКО ситуації в АР Крим», що ґрунтується на засадничих принципах міжнародного права.

Сучасний міжнародний дорадчий орган — Культурний Форум, Європейська Комісія започаткувала у напрямку реалізації політичного діалогу держав-членів ЄС, країн Центральної та Східної Європи, державних суб'єктів

Європейської Економічної зони. На Першому культурному форумі (1998 р.) вузлові дискусії відбувалися довкола проблеми вироблення стратегій розвитку та захисту культурної спадщини, окреслення ролі Європи як каталізатора механізмів культурної рефлексії, активізації міжкультурного співробітництва держав-членів ЄС та інших європейських країн, ідентифікації культурної діяльності країн ЄС у глобалізованому світі. Унаслідок було затверджено програму Європейської Комісії «Культура-2000», яка стратегічно сформувала бачення культури як важливого чинника процесів євроінтеграції [2].

Головним напрямом політики ЄС у рамках реалізації «Культури-2000» є забезпечення міжкультурного і міжнародного діалогу, взаємообміну між європейськими та неєвропейськими країнами; пріоритетність політики багатомовності; координація зовнішньої політики й культурно-мистецької діяльності. Відтак ця Програма була пролонгована до 2006 р., сприяючи імплементації політики міжкультурного співробітництва ЄС при подальшому залученні нових членів Організації і трансформації державотворчої діяльності країн Центральної Європи [2]. Продовженням стратегії ЄС у галузі міжкультурного співробітництва стала програма «Культура—2007—2013» в рамках якої відбувалися щорічні форуми, на яких обговорювалися питання реалізації завдань програми, а саме: забезпечити рух працівників культури, посилити міждержавний обмін культурними продуктами та міжкультурний діалог проблем культури в контексті економічної кризи й глобалізації.

Отже, ґрунтовні правові засади концепції міжкультурного діалогу були закладені у середині ХХ ст., коли вже була очевидною необхідність застосування практичних кроків з розвитку цієї концепції. На початку ХХІ ст. процеси реалізації міждержавної культурної політики у Європі набули динамічного, системного характеру. Попередній досвід міждержавного співробітництва засвідчує, що вирішення проблем культури у сучасному глобалізованому суспільстві лежить у площині забезпечення рівного права на знання та культуру, що буде сприяти культурному зростанню та розвитку кожної людини та країн в цілому.

Список літератури

1. Губань Р.В. Правова політика Ради Європи щодо міжкультурного діалогу / Р.В. Губань // Юрид. журнал. — 2009. — № 6. — С. 96—98.
2. Transnational Cultural Co-operation in the Accession Countries [Electronic resource]. — Budapest : Budapest Observatory, 2003. — URL: <http://www.budobs.org> (10.12.15).

УДК 004.738.5:321

Роман Крет

РОЛЬ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У СУЧАСНІЙ ПОЛІТИЦІ

XX століття подарувало нам комп'ютер та мережу Інтернет і тим самим визначило магістральний шлях удосконалення сучасного суспільства — розвиток інформаційних технологій. На сьогодні ні в кого не викликає сумнівів той факт, що рух до інформаційного суспільства — це шлях у майбутнє людської цивілізації.

Становлення глобального інформаційного суспільства і масове розповсюдження комп'ютерних мереж призвели до зародження нових політичних технологій, котрі дають змогу висунути політичний процес на новий більш якісний рівень. Одним із основних нововведень в сучасній політиці є політика, здійснювана за допомогою мережі Інтернет, котру ми для стислості можемо називати мережевою політикою.

Враховуючи те, що не так давно Інтернет виконував функції зв'язку, спілкування та інформування, на сьогодні він є важливою ланкою як одна з управлінських і політичних новацій, орієнтована на політичну пропаганду і навіть на політико-правову дію. Це дає нам можливість розглядати мережу не тільки як засіб телекомунікаційного зв'язку, але й як інструмент «великої» політики.

Інтернет дає можливість політикам-початківцям заявити про себе, не докладаючи значних зусиль і не боячись цензури.